

ОБЩИНА СРЕДЕЦ

ПРОГРАМА

ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СРЕДЕЦ 2024 г. – 2027 г.

Приета с Решение №76 от 29.02.2024 година,

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели
2. Задачи
3. Очаквани резултати

III. ДИНАМИКА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

IV. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ И КОНТРОЛ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

1. Методология
2. Мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета

V. ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЪКОВОДСТВО, КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Ръководство
2. Координация
3. Контрол на изпълнение
4. Участници в програмата
5. Нормативна база
6. Финансиране

VI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА.

1. Управление и оценка на програмата
2. Докладване и отчетност
3. Уведомяване на обществеността

VII. МОНИТОРИНГ ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Брой на безстопанствени кучета
2. Брой на домашни кучета
3. Брой извършени проверки

VIII. КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ ПРИ КОНСТАТИРАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

IX. ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

1. Източници за финансиране
2. Време за изпълнение

X. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМАТА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СРЕДЕЦ – 2024-2027

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Проблемът с безстопанствените кучета на територията на Община Средец е значим за обществеността и има многостранни измерения – здравни, социално-битови, икономически и екологични.

Овластяването на популацията на безстопанствените кучета е научно обосновано регулиране, което позволява осъществяване на контрол и свеждане на броя им до минимум.

Причините за наличието на безстопанствени кучета са от различен характер. Популацията на безстопанствените кучета се формира от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор. Безстопанствените кучета създават дискомфорт, провокиран от шума и предизвикват страх сред гражданите, водят до рискове, създавайки опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания и предизвикване на пътнотранспортни произшествия, замърсяване на околната среда. Друг аспект на проблема с безстопанствените кучета е тяхното недобро физиологично състояние, в резултат на болести, глад, студ, недостатъчна грижа и нехуманно отношение към тях.

За да се реши проблема с безстопанствените кучета и рисковете, които крие той, е необходимо да се повиши контролът върху спазване на задълженията при отглеждането на домашни кучета, да се насърчават процесите на отговорно отглеждане на кучетата и тяхната кастрация. Необходимо е да се полагат адекватни грижи от собствениците на домашни кучета за издаване на паспорт от ветеринарен лекар, ваксинация, обезпаразитяване, регистрация чрез микрочип и въвеждане на данните в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните. Необходимо е и осъществяването на контрол върху търговията и развъдната дейност с кучета.

Националната програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България приета с Решение №136/14.03.2019 г. на Министерски съвет, въвежда интегриран, цялостен, дългосрочен подход на национално ниво, целящ управление на съществуващите популации от безстопанствени животни. Съгласно чл.40а, ал.1 от Закона за защита на животните програмата се основава на следните принципи:

- постигане на здравословна среда за гражданите на Република България и подобряване хуманното отношение към животните;
- управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова кастрация.

В съответствие с разпоредбите на Закона за защита на животните и Националната програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България е вменено на общините да разработват и прилагат Общински програми за овладяване на популацията на безстопанствените кучета.

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Средец и план за действие към нея са изготвени в изпълнение на чл. 40, ал.3 от Закона за защита на животните (ЗЗЖ) и разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВМД), както и изискванията, поставени на България и останалите страни, членки на Европейския съюз, по отношение на грижата и хуманното отношение към животните.

Програмата се основава на принципите, заложи в Закона за защита на животните, във връзка с Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.

Успехът на програмата за овладяване популацията на бездомни кучета е в прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт,

ветеринарните специалисти, природозащитните организации, и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели.

Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета и план за действие на територията на община Средец, за периода 2024-2027 г., цели постигане на здравословна среда за гражданите, установяване на дългосрочни и ефективни мерки, които ще доведат до овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината, в съответствие с §1, т.12 от Закона за защита на животните и с хуманно отношение към животните.

2. Задачи

2.1. Анализирание и набелязване на мерки за отстраняване на причините, водещи до възникване и увеличаване на популацията от безстопанствени кучета на територията на общината;

2.2. Идентификация и регистрация на безстопанствените и домашните кучета;

2.3. Кастрация на безстопанствените кучета (поетапно редуциране на техния брой чрез провеждане на кастрационни кампании);

2.4. Стимулиране на кастрацията на домашни кучета;

2.5. Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета;

2.6. Повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането на домашни кучета;

2.7. Засилване на обществения контрол и контрола на при овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

3. Очаквани резултати.

С изпълнение на Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Средец, се очакват следните резултати:

3.1. Намаляване броя на безстопанствените кучета и установяване траен контрол върху тяхната популация.

3.2. Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета.

3.3. Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета.

III. ДИНАМИКА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

Основната причина за наличието на безстопанствени кучета на територията на община Средец е недостатъчният контрол върху популацията на домашните кучета, която е пряко свързана с увеличаване на броя на домашните кучета и липсата на контрол за тяхното размножаване, както и изоставянето им от страна на собствениците. Подобна е ситуацията и с кучета, които се отглеждат в стопански дворове, в строителни обекти и в животновъдни ферми. Констатирана е недобра информираност на гражданите от ползите от кастрация на домашните любимци. Съществуването на безстопанствени кучета в дадено населено място се благоприятства също от хранителен ресурс, вода и подслон. Установени са редица случаи на хранене на животни с необработена храна, включително сурово месо и остатъци, което е допълнителна предпоставка за пренос на

заразни болести и агресивно поведение на животните. Създава се дискомфорт на гражданите и съществува риск за хората, тъй като безстопанствените кучета са преносители на болести, опасни за човека – бяс, кучешка тения, бруцелоза, микроспория и др.

Във връзка с динамиката на популацията на безстопанствените кучета в Националната програма за овладяване на популацията от безстопанствени кучета е предвидено преброяване на територията на всяка община. Преброяването следва да се извършва веднъж на всеки две години в периода март-юни или септември-ноември и да започва с уведомление от министъра на земеделието, храните и горите със заложен в него срок. При преброяването трябва се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик по методика, подробно разписана в Националната програма. Преброяването завършва със съставянето на протокол, който се изпраща в общината и Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ). Към настоящия момент община Средец получава информация за броя на безстопанствените кучета, от кметове и кметски наместници на населените места.

IV. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ И КОНТРОЛ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

1. Методология

Успешната практика налага прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта - ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни.

Съгласно препоръките на Световната здравна организация, масова кастрация, ваксинация срещу бяс, обезпаразитяване и връщане по местата на залавяне на обработените животни, са единственият ефективен начин за намаляване на възпроизводството на безстопанствените кучета. Във връзка с това Общинската програма предвижда прилагане на кастрация на такъв брой животни, който ще доведе до постигане на ниво не по-ниско от 50% кастрирани животни от общата популация на безстопанствени кучета в общината.

Кастрирането на кучетата има и своите здравни и социални предимства - предпазва животните от редица заболявания, в т.ч. и от злокачествени тумори, мастити, полови инфекции, с което се удължава продължителността на живота им; успокоява животното и прави характера му по-социален; предпазва мъжките животни от бягство, изгубване и нежелани травми. Действащото законодателство от своя страна насърчава кастрацията на домашните кучета като техните собственици са освободени от „такса за притежаване на куче”, съгласно разпоредбите на чл. 175, ал. 1 и ал. 2, т. 5 от ЗВМД.

Кучетата достигат полова зрялост на ранна възраст, бързо се възпроизвеждат и броят им нараства за кратко време. В случай, че се подходи с отстраняване на безстопанствените кучета и прибирането им в общинския приют се наблюдава временно освобождаване на терени, които постепенно се населват и запълват от мигриращи животни. В резултат на това, този метод е неефективен и предизвиква непрекъснат цикличен процес. За разлика от него, прилагането на метода „кастрирай и върни”, при който кучетата се връщат по места, не се наблюдава този ефект, тъй като средата се запълва с вече кастрирани животни и се блокира раждаемостта. Този метод ще позволи по-лесното преброяване на животните.

Подходът за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложен в ЗЗЖ, включва тяхното залавяне, кастрация и връщане по местата на местообитанието им,

чиято цел е да спре цикличния процес по запълване на освободените места. Кастрирането на кучетата и връщането им по местата, от които са заловени няма да позволи освобождаване на ниши, защото ще са запълнени с животни, които не се възпроизвеждат, т.е. ще се блокира раждаемостта.

Залавянето на безстопанствени кучета се осъществява от екип за залавяне и от доброволци. Екипът се ръководи и контролира от ветеринарен лекар, който извършва ветеринарно-медицинските дейности по кастрация и маркиране във ветеринарна амбулатория.

2. Мерки

2.1 Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

2.2 Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

2.3. Задомяване/осиновяване на безстопанствени кучета.

2.4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.

2.5. Регистрация на домашните кучета.

2.6. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.

2.7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.

2.8. Кампании за подобряване на чистотата на градската среда.

V. ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЪКОВОДСТВО, КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.

1. Ръководство

Кметът на общината ръководи изпълнението на програмата и планът по чл.40, ал.3 и ал.4 от ЗЗЖ.

2. Координация

На местно ниво координацията се осъществява чрез взаимодействие между Кмета на общината, Областната дирекция по безопасност на храните и Организация за защита на животните.

На национално ниво координирането е чрез взаимодействие между Министерството на земеделието, храните и горите, Българската агенция по безопасност на храните, Министерство на финансите, Министерство на здравеопазването, Национално сдружение на общините в Република България, Български ветеринарен съюз и Организации за защита на животните.

3. Контрол по изпълнението

Контролът по изпълнение на Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Средец и планът по чл.40 ал.3 от ЗЗЖ се осъществява от министъра на земеделието, храните и горите чрез БАБХ.

4. Участници в програмата

• Общински съвет

1. Предвижда средства в общинския бюджет за изпълнение на програмата и за изграждане на приют за безстопанствени кучета, съгласно чл.41, ал.1от ЗЗЖ.

2. При заседания на Постоянните комисии към Общински съвет - Средец, по въпроси касаещи програмата, може да се включат представители на ОДБХ и НПО;

3. Ежегодна актуализация на Програмата и съответния бюджет, въз основа на годишния отчет на кмета.

• **Общинска администрация**

1. Поддържа регистър на кучетата-компаньони по чл.174 от ЗВД и регистър по чл.54 от ЗЗЖ;
2. Организира дейностите по изпълнение на Програмата;
3. Осигурява контрол за спазване хуманното отношение към животните съгласно изискванията на ЗЗЖ;
4. Разглежда жалби и сигнали, свързани с кучета - компаньони и бездомни кучета;
5. Извършва проверка на сигналите и жалбите с цел разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите жалби и сигнали;
6. Организира и провежда кампании за намиране собственици на кучета, за хуманно отношение към животните и популяризиране на Програмата за намаляване на популацията.

• **Общински приют за безстопанствени животни**

Извършва всички мероприятия за намаляване на популацията от безстопанствени кучета.

• **Организации за защита на животните**

1. Съдействат на общината чрез свои представители за изпълнение на мерките в програмата;
2. Информират се за постъпилите жалби и сигнали, свързани с кучета - компаньони и бездомни кучета;
3. Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите жалби и сигнали от граждани;
4. Организируют и провеждат кампании за намиране собственици на кучета.
5. Участват в съвместни кампании за намиране собственици на кучета, за хуманно отношение към животните и популяризиране на Програмата за намаляване на популацията.

5. Нормативна база

- Закон за защита на животните;
- Закон за ветеринарномедицинската дейност;
- Становище на Световната здравна организация;
- Европейската конвенция за защита на животните;
- Международна практика;
- Наредби, издадени от Министерството на земеделието, храните и горите;
- Наредба за реда за придобиване, притежаване и отглеждане на кучета и овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на община Средец.
- Наредба за определянето и администрирането на местните данъци и такси на територията на Община Средец.

6. Финансиране

Източниците на финансиране и обезпечаване на Общинска програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Средец, съгласно чл. 40 б от ЗЗЖ са от:

1. държавния бюджет;
2. общинския бюджет;
3. дарения от физически и юридически лица;
4. международни програми и проекти.

VI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Управление и оценка на програмата

Изпълнението на Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Средец и планът за действие по чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните се управлява от Кмета на общината.

Оценката за изпълнение на общинската програма се извършва на базата на прилагане на мерките и постигането на заложените задачи. Оценката се реализира с оглед постигане на ефективност и ефикасност от изпълнението на Програмата.

Управлението включва наблюдение на изпълнението на заложените цели и задачи в Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани за намаляване популацията на безстопанствените кучета. В процеса на наблюдение се допуска участие на организация за защита на животните, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Оценката и наблюдението ще дадат възможност да се анализират постигнатите резултати, както и да се предприемат при необходимост коригиращи действия.

2. Докладване и отчетност

Кметът на общината, ежегодно до 1 март внася отчет за изпълнението на Програмата до изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, чрез съответната Областна дирекция по безопасност на храните.

3. Уведомяване на обществеността

Приетата общинска програма и планът по чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните се публикува на интернет страницата на община Средец в срок от 14 дни от тяхното приемане. При всяко изменение и допълнение, информацията следва да се актуализира.

VII. МОНИТОРИНГ ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Мониторингът ще се осъществява по следните индикатори за изпълнение:

1. Брой на безстопанствени кучета, както следва:

- заловени;
- идентифицирани;
- кастрирани;
- ваксинирани;
- обезпаразитени;
- настанени в приют;
- върнати по места;
- осиновени;
- евтаназирани;
- умрели.

2. Брой на домашни кучета, както следва:

- регистрирани;
- кастрирани.

3. Брой извършени проверки, както и:

- подадени сигнали, молби и жалби;
- констатирани нарушения;

- дадени предписания;
- съставени актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления.

VIII. КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ ПРИ КОНСТАТИРАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Настоящата Общинска програма се изготвя в изпълнение на Националната програма, която въвежда единен подход за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на цялата страна. В случай, че се констатират несъответствия на общинската програма с Националната програма, следва да се предприемат от Кмета на общината коригиращи действия.

Предприемането на коригиращи действия възниква с откриването на свързан с изпълнението на общинската програма проблем и включва вземане на мерки за отстраняване и предотвратяване на повторно проявление.

Прилагането на коригиращите действия включва:

- установяване на несъответствие и анализ на причините, довели до него;
- предложение за коригиращо действие и вземане на решение за прилагането му;
- предприемане на коригиращото действие и оценка на ефективността му.

IX. ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

Във връзка с овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Средец може да се организират информационни кампании, съвместно с областната дирекция по безопасност на храните и неправителствените организации за защита на животните, както и общински приют да популяризира проблема с безстопанствените кучета и да активизира обществеността за намиране на постоянен дом на безстопанствените кучета.

Информационните кампании, съвместно с другите институции се извършват чрез разпространение на дигитални, брошури, видео клипове, публикуване на информация в печатни и електронни медии.

Кампаниите на приюта могат да са насочени към образователни теми, включително за рисковете и предпазването от ехинококоза, към насърчаване на кастрацията и осиновяване на безстопанствени кучета и други дейности в приюта, които се отразяват чрез публикации в медиите и на интернет страницата на Община Средец.

**Х. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМАТА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ
ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА
НА ОБЩИНА СРЕДЕЦ 2024-2027г.**

№	Мерки	Изпълнители	Срок на изпълнение	Източници на финансиране	Очакван резултат
1	Преброяване на безстопанствени кучета на територията на общината				
1.1.	Издаване на заповед за извършване на преброяване на безстопанствените кучета	Кмет на общината	След уведомление от Министъра на земеделието и храните	Община Средец	Извършено преброяване на безстопанствени кучета на територията на населените места в община Средец по определен график.
1.2.	Определяне на екипи за извършване на преброяването	Община, юридически лица, Лицензирана фирма, доброволци	Веднъж на две години в периода март-юни или септември - ноември	Общински бюджет; Дарения; Проекти;	Реално извършване на преброяването. Точна информация за състоянието и динамиката на популацията на безстопанствените кучета, като критерий за успеваемост на мерките по програмата.
1.3.	Създаване на регистър на обработените безстопанствени кучета.	Лицензирана фирма, ветеринарни амбулатории	Постоянен	Без финансиране	Контрол върху регистрацията на безстопанствените кучета.
2	Кастрация, обезпаразитяване, ваксиниране, маркиране и връщане на неагресивни и здрави животните по местата на залавянето им.				
2.1.	Сключване на договори между общинската администрация и ветеринарни клиники или организации, притежаващи мобилни амбулатории за улавяне, кастриране, маркиране и ваксиниране на	Лицензирана фирма и доброволци	2024-2027 г.	Община Средец	Възможност за обработка на кучета – безстопанствени и домашни в квартали, индустриални и животновъдни зони и др. Намаляване популацията на безстопанствени

	заловените безстопанствени кучета.				кучета до края на 2027 г. с 70%.
2.2.	Организиране на съвместни проекти/ кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на безстопанствените кучета	Община, ОДБХ и лицензирана фирма	Ежегодно	Общински бюджет; Дарения; Проекти;	Масовото извършване на мероприятия по кастрация на безстопанствени кучета, допринася за по-бързо и сигурно овладяване на популацията на уличните кучета на дадена територия.
2.3.	Просветно- информационни кампании	Медии, Община, ветеринарни специалисти	Постоянен	Общински бюджет	Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и пр.
2.4.	Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно действащото законодателство	Община, Общински съвет, ОДБХ	При нормативна и фактическа необходимост	Без финансира не	Навременен адаптиране на местната нормативна уредба към промените в националното законодателство
2.5.	Организация по навременно подаване и получаване на информация за ветеринарна регистрация на домашните кучета.	Община, ветеринарни лекари, ОДБХ	Постоянен	Без финансира не	Увеличаване на отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашните кучета.
2.6.	Предписания и санкции за собственици, незаплатили „такса за притежаване на куче“ и нарушаващи общинските наредби за	Община	Постоянен	Без финансира не	Повишаване гражданската активност и отговорност при спазване на нормативните изисквания към

	притежаване и отглеждане на куче.				собствениците на домашни кучета.
2.7.	Организиране и провеждане на съвместни проекти/ кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на домашни кучета.	Община, лицензирана фирма, доброволци	Ежегодно	Общински бюджет; Дарения; Проекти;	Стимулиране собствениците на домашни кучета да ограничат раждаемостта на своите животни и създаване на нежелано потомство.